

ບົດສະເໜີໂຄງການຫຍໍ້ ການພັດທະນາຫລັກສູດທ້ອງຖິ່ນ ດ້ານຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ

ການພັດທະນາຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ.

1. ເປົ້າໝາຍ:

ເພື່ອຍົກລະດັບທັກສະຂອງຄົນລຸ້ນໜຸ່ມ (ນັກຮຽນ) ໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບ ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ຕິດພັນກັບການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນຂອງຄອບຄົວ, ທັງຫລຸດຜ່ອນການທໍາລາຍຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ໄປສູ່ການເຄື່ອນໄຫວເຮັດການຝຶກຝົນຜູ້ບຸລະນະໃຫ້ມີຄວາມອຸດົມຮັ່ງມີຫລາຍຂຶ້ນ. ເພາະສະນັ້ນ ເປົ້າໝາຍຂອງບົດສະເໜີໂຄງການຫຍໍ້ສະບັບນີ້ ຈຶ່ງແນໃສ່ເພື່ອ: “ປະສົມປະສານເອົາພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບ ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ປະກອບເຂົ້າໃນຫລັກສູດການສຶກສາໃນລະບົບ ແລະ ນອກລະບົບ”.

2. ພາກສະເໜີລວມ:

ຍ້ອນວ່າ ປະຊາຊົນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນຊົນນະບົດ ແມ່ນມີບໍລິມາດຄວາມຮູ້ພື້ນບ້ານອັນເປັນພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຢ່າງຫລວງຫລາຍ ທີ່ຍັງສືບຕໍ່ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການດໍາລົງຊີວິດປະຈໍາວັນຢູ່, ບັນດາຜູ້ຊ່ຽວຊານທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ແມ່ນມີບົດບາດສໍາຄັນຕໍ່ກັບການສຶກສາຮ່າຮຽນຂອງຊາວໜຸ່ມ ໂດຍເຮັດໃຫ້ບັນດາຊາວໜຸ່ມ ໄດ້ເຮັດກິດຈະກຳຮຽນຮູ້ ກັບທໍາມະຊາດໃນຂົງເຂດບໍລິເວນອ້ອມແອ້ມໃກ້ຄຽງຕົນເອງ.

ຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບ ຊັບພະຍາກອນຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາທ້ອງຖິ່ນ ເປັນພູມປັນຍາສືບທອດຈາກຄົນລຸ້ນເກົ່າສູ່ຄົນລຸ້ນໜຸ່ມ, ແຕ່ວ່າ ປະເພນີຜ່ານມາ ກ່ຽວກັບ ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນໄດ້ມີການເສື່ອມສູນຫາຍໄປຢ່າງໄວວາສົມຄວນ ຍ້ອນວ່າ ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາແມ່ນໄດ້ມີຈໍານວນຫລຸດລົງ ບວກກັບ ຄົນລຸ້ນໜຸ່ມມີລະດັບຄວາມສົນໃຈໜ້ອຍ ເພາະວ່າພວກເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສົນໃຈຫລາຍກ່ວາ ໃນການຮ່າຮຽນຜ່ານສື່ສັງຄົມ ແລະ ໃນງານຕ່າງໆ ຢູ່ນອກໂລກ. ສະນັ້ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກສູນຫາຍໄປ, ຄວາມຮູ້ດ້ານຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ຈຶ່ງໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາຖືເອົາເປັນບຸລິມະສິດໜຶ່ງຂອງທ້ອງຖິ່ນ.

3. ເບື້ອງຫລັງຄວາມເປັນມາ:

ເພື່ອເປັນການຮັບປະກັນໃຫ້ ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ ກ່ຽວກັບ ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ໄດ້ຖືກຖ່າຍທອດໃຫ້ແກ່ຄົນລຸ້ນໜຸ່ມ ແລະ ຍົກຂຶ້ນມາໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສໍາຄັນ ຂອງ ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາຕໍ່ກັບການດໍາລົງຊີວິດ, ໂຄງການຕາບິ ຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນນໍາເອົາຫົວຂໍ້ຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ເຂົ້າບັນຈຸໃສ່ໃນ ຫລັກສູດການຮຽນການສອນເພີ່ມເຂົ້າໃນໂຮງຮຽນທ້ອງຖິ່ນ. ຫລັກສູດດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນເປັນສະໜັບສະໜູນໂດຍກົງ ຕໍ່ກັບ ການປະຕິບັດຕາມຍຸດທະສາດ ຂອງ ກະຊວງສຶກສາ ແລະ ກິລາ ໃນການສ້າງຫລັກສູດທ້ອງຖິ່ນເພີ່ມ 20% ເຂົ້າໃນຫລັກສູດລວມ ແລະໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາແລ້ວຢ່າງເປັນທາງການໃນປີ 2012. ຫລັກສູດນີ້ ຍັງຕິດພັນກັບການການສຶກສາຮ່າຮຽນ ກ່ຽວກັບ ການຜະລິດກະສິກໍາ ໂດຍສ້າງໃຫ້ມີສ່ວນຄົວປະຈໍາໂຮງຮຽນ ຊຶ່ງເປັນການຕິດພັນກັບ ການຍົກລະດັບອາຫານໄພຊະນາການພາຍໃນໂຮງຮຽນອີກດ້ວຍ.

ໂຄງການຕາບິ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫລືອ ແກ່ ພະແນກສຶກສາ ແລະ ກິລາ ແຂວງຊຽງຂວາງ ເພື່ອເຮັດການພັດທະນາຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ຢູ່ໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມຕົ້ນ ທັງໝົດ 36 ໂຮງຮຽນ ນັບຕັ້ງແຕ່ ປີ 2010

ເປັນຕົ້ນມາ. ຊຶ່ງປະກອບມີ ຜະນິດກຽມຄູ ທັງໝົດ 612 ຄົນ, (ໃນນັ້ນມີ ຂະມຸ 30 ຄົນ, ມັງ 57 ຄົນ ແລະ ເປັນເພດຍິງ 272 ຄົນ). ໄດ້ສິດສອນໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທັງໝົດ 8,972 ຄົນ (ໃນນັ້ນມີ ຂະມຸ 879 ຄົນ, ມັງ 2,609 ຄົນ ແລະ ເປັນຜູ້ຍິງທັງໝົດ 3,750 ຄົນ) ຂອງ ຈຳນວນໂຮງຮຽນ ພາຍໃນ 5 ເມືອງ (ເມືອງພູກຸດ/16, ເມືອງຄູນ/2, ເມືອງຄຳ/10, ເມືອງແປກ/2, ແລະ ເມືອງທ່າໂທມ/6). ຫຼັກສູດດັ່ງກ່າວ ຍັງໄດ້ຖືກນຳເອົາໄປໃຊ້ສິດສອນໃຫ້ແກ່ຊາວໜຸ່ມອີກຢູ່ 5 ໂຮງຮຽນການສຶກສານອກ ລະບົບ ຊຶ່ງມີຄູອາຈານ 39 ຄົນ (ເປັນຜູ້ຍິງ 22 ຄົນ ເທົ່າກັບ 56% ແລະ ມັງ 2 ຄົນ) ແລະ ມີນັກຮຽນທັງໝົດ 472 ຄົນ (ເປັນ ຂະມຸ 38 ຄົນ, ມັງ 223 ຄົນ, ຜູ້ຍິງ 158 ຄົນ). ຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາແລ້ວ ຈາກ ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຕາມຂໍ້ຕົກລົງ ສະບັບເລກທີ 4843/MoES, ລົງວັນທີ 09/09/2012.

ຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ຖືກທົດສອບຢູ່ໃນໂຮງຮຽນຂອງ 5 ເມືອງດັ່ງກ່າວນັ້ນແລ້ວ. ໃນ ເທດສະການງານສຳຄັນຕ່າງໆໃນລະດັບແຂວງ, ແຕ່ລະໂຮງຮຽນ ກໍຍັງໄດ້ເຮັດການນຳສະເໜີແນວຄິດລິເລີ່ມຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ກ່ຽວກັບ ເນື້ອໃນຂອງຫຼັກສູດ ແລະ ໃຫ້ບັນດານັກຮຽນສະແດງຜົນງານດ້ານສິນລະປະ ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມເຮັດການອານຸ ລັກຊີວະນາໆພັນກະສິກຳທຳມະຊາດ ແລະ ພ້ອມພາກັນເຮັດສວນຄົວໂຮງຮຽນ ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມ ແລະ ຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບ ພຶດ ສະໜຸນໄພ, ໄມ້ໃຫ້ໝາກແນວ ແລະ ພຶດພັນທ້ອງຖິ່ນ ອີກດ້ວຍ.

ໂຄງການຕາບິ ສະໜັບສະໜູນ ການພັດທະນາຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ໃນສະຖານະ ທີ່ 1 ແລະ 2 (2010-2012), ແມ່ນສຸມໃສ່ເຮັດການຍົກລະດັບຄວາມເຂົ້າໃຈ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະຂອງບັນດານັກຮຽນປະຖົມ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ແລະ ຄວາມສຳຄັນ ຂອງ ຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ຕິດພັນກັບການດຳລົງຊີວິດການເປັນຢູ່ ໂດຍການຈິດບັນທຶກຄວາມຮູ້ຜື້ນບ້ານ ແລະ ປະກອບເຂົ້າໃສ່ໃນຫຼັກສູດການຮຽນການສອນ ໃຫ້ແກ່ ນາຍຄູ ແລະ ນັກຮຽນຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມຕົ້ນ. ຊຶ່ງໄດ້ໄດ້ມີ ການປຸກລະດົມໃຫ້ຕົວແທນຊຸມຊົນ (ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ) ໄດ້ນຳເອົາພູມປັນນຍາຂອງເຂົາເຂົ້າມາໂຮງຮຽນ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ ນັກຮຽນໄດ້ມີການຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບ ຊີວະນາໆພັນກະສິກຳໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ມີຄວາມພູມໃຈຕໍ່ກັບຄວາມຮູ້ທີ່ຊຸມຊົນຂອງ ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າມາຖ່າຍຖອດໃຫ້. ໃນສະຖານະ ທີ່ 3 (2012-2017), ການພັດທະນາຫຼັກສູດຮ່ວມກັບບັນດາຄູອາຈານສອນ ແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ເນື້ອໃນ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ຂອງການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ຕໍ່ກັບການດຳລົງຊີວິດ. ຊຶ່ງສຳເລັດແລ້ວ ແລະ ໄດ້ຈັດພິມເປັນປຶ້ມຕຳລາການຮຽນການສອນອອກມາແລ້ວ. ສຳລັບ ສະຖານະທີ່ 4 ປະຈຸບັນ (2018-2019), ການພັດທະນາຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ກໍໄດ້ເພີ່ມເຕີມເນື້ອໃນ ກ່ຽວກັບ ຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກການຜະລິດກະສິກຳທີ່ນຳໃຊ້ສານເຄມີ ທີ່ມີຕໍ່ກັບຊີວິດຄົນ ແລະ ຫານຫລຸດລົງຂອງຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ໂພຊະນາການ ຈາກການບໍລິໂພກອາຫານອິນຊີປອດສານພິດ ຕື່ມອີກ.

ການພັດທະນາເນື້ອໃນຂອງຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການນຳໃຊ້ບົດຮຽນປະສົບການ ແລະ ຈາກວິທີການ ຮຽນຮູ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍມອບໝາຍໃຫ້ນັກຮຽນພາກັນຮຽນຮູ້ຈາກການບັນທຶກສ້າງເປັນເອກະສານຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ. ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ກໍໄດ້ເຮັດກິດຈະກຳໂຄສະນາຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໄດ້ຮັບຮູ້ ໂດຍເຮັດໃຫ້ມີຕົວແທນຂອງຊຸມຊົນໄດ້ເຂົ້າມາຖ່າຍຖອດຄວາມຮູ້ຜື້ນເມືອງຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ, ຮ່ວມກັນຂະຫຍາຍ ເນື້ອໃນຫຼັກສູດ ແລະ ນຳເອົາໄປຂະຫຍາຍສູ່ບັນດາໂຮງຮຽນໃໝ່ ໃນ 5 ເມືອງ ແລະ ໃນເມືອງອື່ນ ທົ່ວແຂວງ.

4. ກິດຈະກຳຫຼັກ:

- ບັບປຸງ ເນື້ອໃນຫຼັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ແລະ ຈັດຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຈຳນວນຄູອາຈານໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ ເພື່ອຍົກ ລະດັບຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະ ໃນການຮຽນການສອນ ກ່ຽວກັບການອານຸລັກຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ແລະ ສຸມໃສ່ຄວາມ ອັນຕະລາຍຂອງຢາເຄມີຕໍ່ກັບ ຊີວະນາໆພັນກະສິກຳ ແລະ ການລົດເຜື່ອເປັນອາຫານໂພຊະນາການພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ;
- ຂະຫຍາຍເພີ່ມຈຳນວນໂຮງຮຽນພາຍໃນເມືອງຈຸດສຸມ ແລະ ນຳເອົາຫຼັກສູດເຂົ້າສູ່ໂຮງຮຽນໃນເມືອງອີກພາຍໃນແຂວງ;

- ຈັດງານສະແດງ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມ ເທດສະການຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ທີ່ ສັງຄົມ ແລະ ຊຸມຊົນອື່ນຈັດຂຶ້ນໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເພື່ອ ໂຄສະນາສິ່ງເສີມຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ;
- ຂະຫຍາຍການສ້າງສວນຄົວໂຮງຮຽນເພີ່ມຕື່ມ ເພື່ອປຸກພືດສະໝຸນໄພ ລວມທັງໄມ້ກິນໝາກ ແລະ ພືດເປັນອາຫານທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງເຮັດ ການບັນທຶກພືດເປັນຢາ ຕາມຄວາມຮູ້ພູມປັນຍາຂອງຊາວບ້ານ;
- ຂະຫຍາຍ ຫລື ສ້າງຫໍສະໝຸດ ແລະ ປັບປຸງສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກ ໃນຫ້ອງຮຽນຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ຢູ່ພາຍໃນ36 ໂຮງຮຽນທີ່ໄດ້ນໍາ ໃຊ້ຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາແລ້ວໃນປະຈຸບັນ;
- ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບສະຖາບັນການສຶກສານອກລະບົບ ເພື່ອນໍາເອົາຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ເຂົ້າໃນ ວາລະການຮຽນ ການສອນ ໂດຍສະເພາະ ການຍົກທັກສະຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາທ້ອງຖິ່ນ.

5. ຄາດຄະເນຜົນໄດ້ຮັບ:

- ຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ໄດ້ຖືກຂະຫຍາຍ ແລະ ຖືກປັບປຸງ ຕາມທາງເລືອກບົດຮຽນສະເພາະຢູ່ແຕ່ລະສະຖານທີ່;
- ບັນດາຄູອາຈານໃໝ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ມີຄວາມສາມາດໃນການສິດສອນນັກຮຽນແບບມີຄຸນນະພາບສູງ; ບັນດາຄູອາຈານປະຈຸບັນ ແມ່ນໄດ້ຖືກຍົກລະດັບທັກສະສູງຂຶ້ນ.
- ບັນດານັກຮຽນທັງໝົດ ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ເປັນການອານຸຍາດໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ ຕັ້ງໜ້າເຄື່ອນໄຫວຕາມວາລະການຮຽນຮູ້ໄດ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນ;
- ຈໍານວນ xxx ໂຮງຮຽນໃໝ່ ທີ່ເຮັດການສິດສອນຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ໄດ້ມີເພີ່ມຫລາຍຂຶ້ນ ຢູ່ພາຍໃນເມືອງຈຸດ ສຸມ ແລະ ໃນເມືອງໃໝ່ອື່ນອີກ xxx ໂຮງຮຽນ ໃນທົ່ວແຂວງ;
- ເທດສະການ xxx ຄັ້ງ ທີ່ໄດ້ຖືກຈັດຂຶ້ນ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດ ເພື່ອເຮັດການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຊີວະນາໆພັນ ກະສິກໍາຕິດພັນກັບທັກສະໃນການດໍາລົງຊີວິດ;
- ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ ໄດ້ມີຄວາມສົນໃຈ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ;
- ສວນປຸກພືດເປັນຢາພື້ນເມືອງ, ພືດຜັກ ແລະ ໄມ້ໃຫ້ໝາກ ພັນທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນຢູ່ພາຍໃນເຂດດິນຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ມີການບັນທຶກສ້າງເປັນເອກະສານ ໂດຍນໍາໃຊ້ຄວາມສາມາດຂອງຊຸມຊົນ;
- ຕົວຢ່າງຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ທີ່ເປັນພືດ ແລະ ສັດ ຈາກສະພາບແວດລ້ອມໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຖືກເກັບທ້ອນໂຮມໂດຍ ນັກຮຽນ ໂດຍການນໍາພາຂອງບັນດາຄູອາຈານ;
- ຫ້ອງສະໝຸດ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນຫ້ອງຮຽນຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ໄດ້ຖືກປັບປຸງດີຂຶ້ນ ໃນ 36 ໂຮງຮຽນ;
- ຫລັກສູດຊີວະນາໆພັນກະສິກໍາ ໄດ້ຖືກປັບປຸງ ແລະ ຖືກບັນຈຸເຂົ້ານໍາໃຊ້ ຢູ່ໃນ ລະບົບການສຶກສານອກລະບົບ.

Note: More detail can be provided if the organization/investor is interesting and Proposal Documentation can be developed for further consideration (if required).